

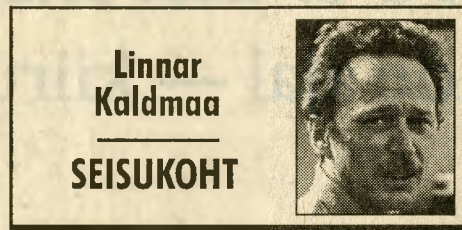
Õpetajatel streigivitsad soolas

Õpetajate kannatus on katkenud. Selle ilmne näide on streigiähvardus Tallinnas – pealinna pedagoogid pole aprilli keskpaigaks kätte saanud TALO ja valitsuse vahelise lepinguga jaanuari algusest ette nähtud keskmiselt 14–protsendilist palgatõusu.

Mõneti on mõistetav, et pahameel suunatakse kõigepealt valitsuse vastu, sest me pole veel harjunud tõigaga, et enam ei juhita kõike Toompealt. Praegusel juhul on valitsus TALO–ga sõlmitud lepingust õpetajate osas kinni pidanud. Riigieelarvesse lisandus, kuigi mõningate takistustega, 14 protsenti. Seepärast pole ka TALO–l põhjust protesti avaldada.

Milline on aga selle raha edasine tee? Selguse saamiseks tuleb naasta 1995. aasta viimasesse veerandisse. Kuni selle ajani oli erineva tasandi haridusjuhtidel (alates ministerruumist) harjumus reserve luua. See võimaldas eraldada kuulekatele jüngritele täiendavat raha, varjata planeerimisvigu ja maksta aasta lõpuks kuupalga ulatuses nn jõulupreemiat. Neljandast kvartalist jagati need rahad palgatõusuks. Reservid kadusid, harjumus jäi.

Võiks arvata, et õpetajatele lubatud palgatõus Tallinnas ja mujalgi seisab ministerruumi taga. Ent vähemalt üldhariduskoolide osas ministerruumi hingel suurt pattu pole (patte on mujal, neist on korduvalt kirjutatud Õpetajate Lehes). Munitsipaalkoolide õpetajate töötasu osas jäetud (tõenäoliselt täiesti

õigustatult) reserv on üksikisiku jaoks rahaliselt suur, kuid pole protsentides mainimist vääriv. Seega puudub ka Haridustöötajate Liidul (haridusministeeriumi läbirääkimispartneril) põhjus protesti avaldamiseks.

Samas on riigis maakondi, kus õpetajate palk on tänavu suurenenud mitte 14, vaid ka keskmiselt 20 protsenti. Seega saadakse mõnel pool aru õpetaja töö väärtustamise vajadusest ja nähakse seda kohapealt juhitava regionaalpoliitika osana. Ja on selliseid piirkondi, kus õpetaja palgatõus ulatub vaevalt kuue–seitsme protsendini. Seda peamiselt kahel põhjusel: kas on loodud reserv omavalitsuse haridusosakonnas või kooli direktori poolt. Kuid igal juhul on seda tehtud õpetajale täna väljamaksmiseks mõeldud palgaraha arvelt.

Tartu juhtumi puhul kehtib teisena nimetatud põhjus. Ükskõik, milles ka Tartu linnavalitsust ei süüdistata, kuid õpetajate suhtes on nad olnud ausad. Tartus jätsid hoopis koolijuhid 5,6 protsenti endile "mustadeks päe-

vadeks".

Tallinnas läks käiku aga esimesena toodud variant. Tallinnas on linna haridusameti kõrval veel linnaosad oma haridusosakondadega. Kuigi need loodi probleemide kiireks lahendamiseks, on efekt vastupidine – raha liikumise tee pikenes, lisandus hulk ametnikke "vahejaamu" ja nii jäi üks protsendike ühte "vahejaama", teine protsendike teise. Kui kooli direktor tahab ka midagi peos tunda, ei jää õpetajale midagi järele. Kuigi Tallinnas pole paljude koolide direktoriteni rahavagnike veel jõudnudki.

Haridusministeeriumi väitel on Tallinnale eraldatud 14,4 protsenti rohkem palgaraha kui eelmisel aastal, kuid vaid osade koolideni on jõudnud 7,9 protsenti. Ja käib neljas kuu lubatud palgatõusust. Seega on streigiähvardus igati õigustatud. Kuid mitte valitsuse, vaid linnavõimude vastu. Ja see peab alguse saama, loomulikult vastavalt seadustele, õpetajatelt endilt.

Praegune juhtum on heaks näiteks, et midagi peavad õpetajad ka ise koolides tegeema, et kõrgematel tasanditel kokku lepitut täiustaks. Ka ootab Haridustöötajate Liidu Tallinna organisatsiooni ees lai tööpõld. Kindlasti toetab neid ülejäänud TALO liikmeskond. Ning kui vaja, hakkame koos õpetajatega ka vitsamaterjali lõikama.

Linnar Kaldmaa on TALO pressiesindaja.